

b) Besedo Bog namestujejo izrazi: Božič, Oče, Stvarnik, Vsemogočni, Najsvetejši. Pomnite!

11. Lastna imena so tudi imena národov; baš tako beseda Bog in njene namestnice, zato jih pišemo z veliko začetnico. Iz takih lastnic izpeljane pridevnike pišemo navadno z malim sprednikom.

Naloga.

Napišite še nekaj národskih imen in namestnic za besedo Bog!

2.

a) Romanskega plemena so sledeči národi: Italijani, Francozje, Španjoli in Rumunci; grmanskega pa: Nemci (Franki, Gotje, Cimbrí, Tevtoni), Angleži, Kočevarji.

b) Besedo Bog namestujejo ti-le izrazi: Božje (Bože), Večni, Bog Oče, Bog Sin, Bog sv. Duh, Vsemogočni.

(Pravilo. — Naloga. —)

V ponovilo:

„Prepišite sledeča pravila in naučite se je na pamet!“

Velike začetnice (sprednike) pišemo:

1. V začetku govora (spisa).
2. Za piko, klicajem in vprašanjem, kadar sklepajo stavkovo misel.
3. Za dvopičjem, kadar svoje lastne ali besede koga družega neizpremenjene za-pišemo.
4. V pesnih iz početka vsake vrste.
5. V pismih pri zaimkih, s katerimi nagovarjamo osebo, kateri pišemo.
6. Pri lastnih imenih, to so: imena ljudi (osebna imena) po krstu, po rodu, po domu (tudi kot pridevnike); posebna imena živali (tudi kot pridevnike); posebna imena zemljišč, naj si bo njiva, travnik, pašnik, vinograd ali gozd, imena župnij, občin ali srenj okrajev, dežel in držav; imena okolic, sosesk, gradov, vasí, trgov in mest; imena gôr in vód, naj si je vir, potok, reka, veletok, jezero ali morje; imena národov (a ne kot pridevnike).
7. Beseda: Bog in njene namestnice (kot pridevnike navadno nè). (Dalje prih.)

Književstvo.

— **Občná zgodovina.** Spisal in založil Janez Jesenko, III. del: Novi vek. Drugi skrajšani in popravljeni natis. V Ljubljani, Národna Tiskarna 1886, 8, 92 str. Cena 40 kr. Ta izvrstna knjiga bode jako ugajala tudi ljudskim učiteljem.

— **„Kurzgefasste Geschichte Krains“** von Aug. Dimitz. Laibach 1886. Ig. v. Kleinmayr's & Fed. Bamberg's Verlag. To delce obsega najvažnejše zgodovinske dogodke do 1883. l. Ta mična knjiga bode posebno ugajala kranjskemu učiteljstvu, tedaj jo priporočamo vsem šolskim in učiteljskim knjižnicam. Stane 80 kr. (po pošti 5 kr. več).

— **Die landwirthschaftlichen Gesetze und Verordnungen des Herzogthums Krain für Land- und Forstwirthe, politische Beamte, Gemeindevorsteher zunächst für die krain. Lehrer und Lehramts-Zöglinge.** Mit einigen Erläuterungen herausgegeben von Prof. Wilh. Linhart. Laibach. Druck und Verlag von Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg 1886, 8, 88 str. Vsebinska: Vogelschutz-Gesetz. Vogelschutz. Maikäfer- u. Insectenvertilgungs-Gesetz. Zur Vertilgung der landwirthschaftlichen Schädlinge der Thierwelt. Kleeseidevertilgungs-Gesetz. Belehrung zur Durchführung des Kleeseidevertilgungs-Gesetzes. Die Kleeseide. Feldschutz-Gesetz. Fischereigesetz. Durchführungs-Verordnung zu demselben. Künstliche Fischzucht. Wildschonzeit-Gesetz. Wild. Weingarten-Ordnung. Hengsten-Licenzierungs-Gesetz. Reblaus-Gesetz. Der Wald. Forstfrevel. Ta knjižica bode prav dobro ugajala vsemu kranjskemu učiteljstvu.

— **Zlatorog.** Planinska pravljica. Spisal R. Baumbach. Z dovoljenjem pisateljev in založnikovim preložil Anton Funtek. V Ljubljani. Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayr & Bamberg, 1886, 8, 95 str. Knjižica je po obliki in vsebini krasna. Priporočamo jo tedaj vsemu slovenskemu razumnstvu.

— **Umetno ribarstvo.** Spisal Ivan Franke. Ljubljana. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, 1886, 8, 90 str. Vsebina: Lastnosti vode. Lastnosti rib. Umetno ribarstvo. Kako se dobi zarod od rib poletne drsti. Kako se odreja ribe do popolne rasti. Kako se ribe varujejo. Ta zanimljiva knjižica bode dobro ustrezala vsem prijateljem rib kakor tudi šolskim in učiteljskim knjižnicam.

— **Delavski prijatelj.** Nauki, ki so delavcem v sedanji dobi posebno potrebni. Spisal Fr. Podgornik. Novomesto. Tiskal in založil J. Krajec, 1886, 8, 52 str. Stane 20 kr. Ta knjižica obsega pod geslom: „Pomagaj si sam in pomaga ti Bog“ mnogo lepih naukov delavcem.

— **Knjižnica za učitelje.** Knjiga XVIII. Jana Amosa Komenskoga informativijum za šolo materinsku. S češkoga originala preveo Vjenceslav Zabož Mašnik. Zagreb, natiskom hrv. ped. književ. zbora 1886, 8, 76 str. Stane 40 kr. S to knjižico se je hrv. ped. slovstvo zopet lepo pomnožilo. Priporočamo jo tudi slovenskemu učiteljstvu!

— „**Molitvenik za dečke**“ in „**Molitvenik za deklice**“. Zbral Franjo Marešič. Ljubljana, 1886. Založil in prodaja Ivan Bonač, knjigovez. Oba molitvenika obsegata vse najpotrebnejše molitvice, nauke in pesnice za otroke. Priporočamo ju kot primerni darek pridnim otrokom (dečkom in deklicam). Prav lično ves v platno vezan stoji samo 30 kr. Na vsakih 12 knjižic dade se ene za nameček.

— **Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo** s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Na svetlo dal Janez Zupančič, župnik. Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis. V Ljubljani, 1885, 440 str. Založila družba sv. Vincencija. Dobiva se v Katoliški Bukvarni (vezan v pol usnji po 70 kr., v usnji po 90 kr., v usnji z zlatim obrezkom po 1 gold 20 kr.).

— **Ljudska knjižnica** tudi letos vrlo nadaljuje svoja zanimljiva berila. Posebno spreten je tretji zvezek, v katerem se mej drugim kratko razlagajo dolžnosti otrok do staršev. Ljudsko knjižnico priporočamo tedaj vsem prijateljem odrasle slovenske mladine in vsem Slovencem sploh. Vsak zvezek stane le 6 kr. (s poštnino 8 kr.). Naroča se pri g. Lav. Kordežu v Mariboru.

— **Cerkvene pesni** nabrane med slovenskim narodom. Zvezek I. Izdalo in založilo cecilijansko društvo za goriško nadškočjo. 1885. Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani. Dobivajo se tudi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani po 75 kr. (po pošti 5 kr. več). Te pesni sta na Tolminskem in Cerkljanskem nabrala in harmonizirala g. g. Jan. Kokošar, kapelan v Cerknem in Danilo Fajgelj, nadučitelj v Tolminu. Pesni so največ stare in tedaj pravé narodne melodije in besede.

— **Národne pesmi.** Nabral na Koboridskem in čveteroglasno upravlil Hrabroslav Volarič, učitelj na Livku, p. Kobarid (kateri jih tudi prodaja po 60 kr.). Natisnili J. Blasnik-ovi dediči v Ljubljani.

D o p i s i.

Iz Metlike. † V 14. dan aprila umrl je pri nas začasni drugi učitelj, gospod Janez Anžiček. Ranjki porodil se je bil na Straži pri Št. Rupertu na Dolenjskem leta 1858. Šolal se je v Rudolfovem, kjer je izvršil pet gimnazijalnih razredov. Na to vstopil je v učiteljsko izobraževališče v Ljubljani. Dostalsi zrelostni izpit, učiteljeval je naprej v Nadanjem Selu v okraji Postojnskem, kjer si je bil vsled prehlajanja nakopal hudo holezen. Ker mu je Notranjska burja bila preostra, prosil in prišel je za družega učitelja v Št. Vid pri Zaticini. Od todi prišel je v Črmošnjice na Kočevskem in v 26. dan novembra 1884. l. za družega učitelja v Metliko.

Ranjki je bil zelo nadarjen in prav spreten učitelj. Obnašanje njegovo je bilo mirno in taktno; v kratkem času pridobil si je bil občno zaupanje in splošno spoštovanje. Otroci imeli